

Recenzent/Oceniający:

Prof. zw. dr hab. Zbigniew Czachór

Zakład Badań nad Integracją Europejską

Wydział Nauk Politycznych i Dziennikarstwa

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza

Poznań

Ocena/recenzja osiągnięć naukowych Habilitantki dr Joanna Dyduch w toku postępowania habilitacyjnego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki o polityce

Tytuł osiągnięcia naukowego: *Europeizacja polskiej polityki zagranicznej w perspektywie realizmu strukturalnego*, Wrocław: Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego 2016, s. 460.

WSTĘP

1. Podstawa formalna/prawna oceny/recenzji:

- **Ustawa z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz stopniach i tytule w zakresie sztuki / tekst jednolity**

Art. 16. 1. Do postępowania habilitacyjnego może zostać dopuszczona osoba, która posiada stopień doktora oraz osiągnięcia naukowe lub artystyczne, uzyskane po otrzymaniu stopnia doktora, stanowiące znaczny wkład autora w rozwój określonej dyscypliny naukowej lub artystycznej oraz wykazuje się istotną aktywnością naukową lub artystyczną.

2. Osiągnięcie, o którym mowa w ust. 1, może stanowić:

- 1) dzieło opublikowane w całości lub w zasadniczej części, albo cykl publikacji powiązanych tematycznie;**

- 2) zrealizowane oryginalne osiągnięcie projektowe, konstrukcyjne, technologiczne lub artystyczne;
- 3) część pracy zbiorowej, jeżeli opracowanie wydzielonego zagadnienia jest indywidualnym wkładem osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego.

2. ROZPORZĄDZENIE MINISTRA NAUKI I SZKOLNICTWA WYŻSZEGO z dnia 26 września 2016 r. w sprawie szczegółowego trybu i warunków przeprowadzania czynności w przewodzie doktorskim, w postępowaniu habilitacyjnym oraz w postępowaniu o nadanie tytułu profesora

Rozdział 2

Szczegółowy tryb przeprowadzania czynności w postępowaniu habilitacyjnym

§ 12. 2. Do wniosku o wszczęcie postępowania habilitacyjnego habilitant załącza:

- 1) kopię dokumentu potwierdzającego posiadanie stopnia doktora;
- 2) autoreferat przedstawiający opis dorobku i osiągnięć naukowych albo artystycznych, w szczególności określonych w art. 16 ust. 2 ustawy, w języku polskim i w języku angielskim;
- 3) wykaz opublikowanych prac naukowych lub twórczych prac zawodowych albo dokumentację dorobku artystycznego wraz z zapisem dzieł artystycznych odpowiednim ze względu na rodzaj dzieła i dokumentacją ich publicznej prezentacji, sporządzone w sposób uwzględniający kryteria oceny osiągnięć określone w przepisach wydanych na podstawie art. 16 ust. 4 ustawy;
- 4) informacje o:
 - a) osiągnięciach dydaktycznych i sprawowanej opiece naukowej nad studentami, lekarzami w toku specjalizacji lub doktorantami w charakterze

opiekuna naukowego lub promotora pomocniczego wraz z wykazem przewodów doktorskich,

b) współpracy z instytucjami lub organizacjami będącymi zgodnie z postanowieniami ich statutów towarzystwami naukowymi albo działającymi w zakresie sztuki w kraju lub za granicą,

c) odbytych stażach w krajowych lub zagranicznych ośrodkach naukowych lub akademickich,

d) działalności popularyzującej naukę lub sztukę;

3. Oceniane materiały

A.

- Poświadczona kopia odpisu dyplomu doktorskiego.
- Autoreferat przedstawiający opis dorobku naukowego wraz z informacją o osiągnięciach naukowych, dydaktycznych, współpracy naukowej w kraju i zagranicą, współpracy z instytucjami i organizacjami oraz działalności popularyzującej naukę i udziale w konferencjach naukowych w języku polskim.
- Autoreferat przedstawiający opis dorobku naukowego wraz z informacją o osiągnięciach naukowych, dydaktycznych, współpracy naukowej w kraju i zagranicą, współpracy z instytucjami i organizacjami oraz działalności popularyzującej naukę i udziale w konferencjach naukowych w języku angielskim
- Wykaz opublikowanych prac naukowych zgłoszonych do oceny.
- Wykaz wszystkich opublikowanych prac naukowych.
- Wykaz krajowych i międzynarodowych konferencji naukowych wraz z informacją o wygłoszonych referentach.
- Dokumenty poświadczające o aktywności naukowej w kraju i zagranicą oraz współpracy międzynarodowej.

- Oświadczenia współautorów publikacji określający indywidualny wkład w powstanie poszczególnych publikacji naukowych.

B.

- Wykaz publikacji wraz z informacją o cytowaniach na podstawie bazy danych „Google Scholar”
(<https://scholar.google.com/citations?user=pL6CjmcAAAAJ&hl=en>,
dostęp 15.05.2017 r.).
- Potwierdzenie współpracy w ramach międzynarodowego konsorcjum Erasmus MUNDUS „Global Studies – A European perspective” (maj 2017r.)
- Potwierdzenie realizacji pobytu badawczego w ramach grantu Międzynarodowego Funduszu Wyszehradzkiego (nr. 51600225) na Uniwersytecie Mateja Bela w Bańskiej Bystrzycy (31.03.2017r.).
- Kopia uchwały nr 109/2016 Rady Instytutu Politologii Uniwersytetu Wrocławskiego z dn. 10.06.2016r. w sprawie wszczęcia przewodu doktorskiego mgr Jakuba Bornio i wyznaczenia promotora oraz promotora pomocniczego (10.06.2016r.).
- Kopia kontraktu na realizację stypendium badawczego ze środków Międzynarodowego Funduszu Wyszehradzkiego (czerwiec 2016.).
- Potwierdzenie realizacji pobytu stypendialnego w ramach „Narodowego Programu stypendiów Republiki Słowacji” na Uniwersytecie Mateja Bela w Bańskiej Bystrzycy (09.07.2015r.).
- Zaświadczenie wydane w ramach projektu „Kształcenie wysoko wykwalifikowanych specjalistów dla sfery publicznej w wymiarze transeuropejskim (13.05.2015r.).
- Potwierdzenie przyznania stypendium badawczego w ramach „Narodowego Programu stypendiów Republiki Słowacji (04.07.2014 r.).

- Potwierdzenie sprawowania opieki promotorskiej nad Panią Anną Meloch magistrantką na Uniwersytecie Hebrajskim w Jerozolimie (05.11.2013r.).

CZEŚĆ I

Informacje podstawowe

Oceniana tu dr Joanna Dyduch jest absolwentką Uniwersytetu Wrocławskiego na kierunku politologia i kierunku stosunki międzynarodowe. Efektem jej dalszej edukacji akademickiej oraz aktywności naukowych była rozprawa doktorska poświęcona tematowi: *Stosunki polsko-izraelskie w latach 1990-2005* (stopień doktora nauk humanistycznych w zakresie nauk o polityce, nadany uchwałą Rady Instytutu Politologii Uniwersytetu Wrocławskiego z dnia 19.10.2007 r.). Potwierdziło to pogłębiające się zainteresowania Habilitantki problematyką stosunków międzynarodowych.

Od roku 2008 doktor Joanna Dyduch była pracownikiem naukowo-dydaktycznym w Zakładzie Europeistyki Instytutu Politologii Uniwersytetu Wrocławskiego, a następnie od 2012 r. do dziś Katedry Studiów Europejskich. Od tego czasu aktywnie uczestniczy w działalności naukowej i dydaktycznej uczelni/wydziału/instytutu/katedry biorąc udział w wielu znaczących krajowych i zagranicznych projektach, konferencjach i seminariach naukowych dotyczących głównie problematyki europeistycznej.

CZEŚĆ II

Generalna ocena dorobku naukowego dr Joanny Dyduch w okresie po uzyskaniu stopnia naukowego doktora nauk humanistycznych w zakresie nauk o polityce

Zgodnie z wymogami wynikającymi z ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym jako główne osiągnięcie naukowe Habilitantka wskazuje

pracę pt. *Europeizacja polskiej polityki zagranicznej w perspektywie realizmu strukturalnego*, Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, Wrocław 2016.

TO PRACA KLUCZOWA DLA CAŁEGO DOROBKU NAUKOWEGO HABILITANTKI. To ona sprawia, że można ją już dziś nazwać samodzielnym pracownikiem naukowym.

Podejmując się generalnej oceny dorobku naukowego dr Joanny Dyduch w okresie po uzyskaniu stopnia naukowego doktora nauk humanistycznych w zakresie nauk o polityce należy podkreślić, że do najważniejszych jej obszarów zainteresowań badawczych i studyjnych należały/należą nadal:

- europeizacja polityki/polityk;
- relacje między teorią europeistyczną a praktyką;
- polityka zagraniczna UE i UE jako aktor w stosunkach międzynarodowych;
- polityka energetyczna UE;
- rozwój UE;
- stosunki polsko – izraelskie.

W ramach prac zespołowych o charakterze naukowo-badawczym Habilitantka co warto podkreślić, zaangażowana była w wielu projektach badawczych - krajowych i zagranicznych.

Z punktu widzenia przyjętego tytułu osiągnięcia naukowego Oceniana jest autorem lub współautorem publikacji dotyczących następujących pól (obszarów) badawczych:

- teoria i konceptualizacja integracji europejskiej w kontekście poszukiwań skutecznego mechanizmu europeizacji polityki zagranicznej kraju członkowskiego Unii Europejskiej;
- teoria stosunków międzynarodowych, integracji europejskiej i polityki zagranicznej ze szczególnym uwzględnieniem europeizacji;
- analiza ewolucyjnego rozwoju integracji europejskiej na przykładzie wybranych polityk UE z uwzględnieniem perspektywy polskiej;

- system polityczny i zmienna dynamika polityczna Unii Europejskiej i jej państw członkowskich, ze szczególnym uwzględnieniem Polski.

Z uwagi na powyższe w dorobku naukowym Habilitantki od czasu uzyskania stopnia naukowego doktora na uznanie zasługują takie publikacje (w tym zagraniczne - co cenne) jak:

- *Sekurytyzacja a europeizacja. Między teorią a praktyką*, [w:] J. Juchnowski, P. Turczyński, R. Wiszniowski [red.], „Europa: Idee, Koncepcje, Rzeczywistość”, Wydawnictwo LIBRON, Kraków 2016.
- *The European Union's Foreign Policy System: the Problem of Coherence and Effectiveness of the Post-Lisbon Solutions*, „Politické vedy”, Roč. 18, č. 2, 2015.
- *Foreign Policy Analysis in the Time of Political Integration. Structural Realism and Europeanization an Attempted Synthesis?*, „Horizons of Politics”, vol. 5, no.10, 2014.
- *Wpływ europeizacji na suwerenność państwa*, [w:] W. Gizicki [red.], „Polityczne wyzwania współczesnych państw”, Wydawnictwo Adam Marszałek, Toruń 2011.
- *Winners and Losers in the context of the European Climate Policy. The Polish Perspective*, [w:] J. Dyduch, M. Michalewska-Pawlak, R. Murphy [eds.], “European Union Development. Challenges and Strategies”, Publishing House ASPRA-JR, Warszawa 2013.
- *The role and importance of the High Representative (HR) of the Union for Foreign Affairs and Security Policy in the process of creating the 'European Super State'*, [w:] J. Dyduch, M. Michalewska-Pawlak, R. Murphy [red.], “European Union as an Global Actor. Political integration: identity issues and foreign policy”, Publishing House ASPRA-JR, Warszawa 2014.

- *Polityki innowacji w procesie europeizacji: od konceptualizacji do operacjonalizacji*, [w:] R. Riedel [red.], „Europeizacja polityk publicznych w Polsce”, Wydawca: Uniwersytet Opolski, Opole 2016.
- *Europeizacja polityki zagranicznej. Przypadek Polski*, [w:] A. Pacześniak, R. Riedel [red.] „Europeizacja – mechanizmy, wymiary, efekty”, Wydawnictwo Adam Marszałek, Toruń 2010.
- *Co zostało ze strategicznego partnerstwa? Wpływ europeizacji polskiej polityki zagranicznej na stosunki polsko-izraelskie w latach 2004-2011*, [w:] M. S. Wolański [red.], „Polityka zagraniczna Polski w latach 2004-2011. Struktury – Koncepcje – Sąsiedzi – Izrael”, Wydawnictwo Dolnośląskiej Wyższej Szkoły Przedsiębiorczości i Techniki w Polkowicach, Polkowice 2013.

W dorobku naukowym dr J. Dyduch nie brakuje publikacji obcojęzycznych i zagranicznych, co przy takim obszarze zainteresowań naukowych należy do powinności każdego badacza zajmującego się studiami europejskimi: Unią Europejską i procesami europeizacji. Obcojęzyczną aktywność pisarską Habilitantki uzupełnia współpraca zagraniczna poprzez udział w konferencjach naukowych i innych projektach - staże badawcze, wyjazdy studyjne, wyjazdy badawcze, kwerendy, stypendia, pobyty badawcze i granty.

W tym miejscu należy zwrócić uwagę na zaangażowanie dydaktyczne dr Joanny Dyduch skutkujące prowadzeniem zajęć dla studentów z takich przedmiotów jak m.in.: : Polityki UE (wykład i ćwiczenia), Instytucje i procesy decyzyjne w UE (ćwiczenia), Wspólna Polityka Zagraniczna i Bezpieczeństwa UE (wykład i ćwiczenia), Polityka zagraniczna wybranych krajów UE (konwersatorium), Stosunki UE z regionem Basenu Morza Śródziemnego (konwersatorium), Polityka UE wobec krajów Europy Środkowej i Wschodniej (konwersatorium), Polityczne i gospodarcze procesy integracyjne we współczesnym świecie (ćwiczenia), Tożsamości kulturowe w Europie (ćwiczenia), Teoria polityki zagranicznej (ćwiczenia), Stosunki narodowościowe

(ćwiczenia), Polska polityka zagraniczna (wykład i ćwiczenia), Służby dyplomatyczne UE (konwersatorium), Bezpieczeństwo w dyplomacji (wykład), Współczesne problemy dyplomacji (konwersatorium), Współczesny Izrael - polityka i społeczeństwo (konwersatorium). Wśród zajęć prowadzonych w języku angielskim należy wymienić: *Cultural identities in Europe* (wykład i ćwiczenia), *EU Foreign and Security Policy* (ćwiczenia), *EU External Relations* (ćwiczenia), *EU Basics* (ćwiczenia), *Polish Foreign Policy* (lecture), *Critical analysis of the European maps* (ćwiczenia), *Ethnic Problems and Conflicts* (ćwiczenia), *EU institutions and decision making process* (ćwiczenia).

Wszystko co powyżej pozytywnie oceniono/zrecenzowano udowadnia głęboki zakres zainteresowań badawczych Habilitantki w zakresie problematyki rozwoju zewnętrznego i wewnętrznego Unii Europejskiej oraz relacji UE do państw członkowskich, głównie w aspekcie systemowo-politycznym i instytucjonalnym. Wynika to z Jej wszechstronnego wykształcenia i przygotowania naukowego (badawczo-rozwojowego), a także nadzwyczajnej aktywności i zaangażowania międzynarodowego.

W ocenie generalnej sylwetki naukowej Habilitantki nie można też pominąć jej znaczącej działalności organizacyjnej służącej: - nawiązywaniu licznych kontaktów z uczelniami w kraju i za granicą (internacjonalizacja uczelni i badań naukowych); - prowadzeniu studiów i analiz porównawczych; - budowaniu konsorcjów badawczych; - prowadzeniu warsztatów naukowych i edukacyjnych; - powoływaniu badawczych grup roboczych; - aktywności towarzystw naukowych; - partycypacji w pracy komitetów badawczych; - uczestnictwa w sieciach naukowych; przygotowywaniu ekspertyz; - upowszechnieniu wiedzy i badań w rozumieniu popularyzatorskim i medialnym.

CZEŚĆ III

Szczegółowa ocena dorobku naukowego dr Joanny Dyduch w okresie po uzyskaniu stopnia naukowego doktora nauk humanistycznych w zakresie nauk o polityce

1. Konstrukcja/struktura głównego osiągnięcia naukowego pt. *Europeizacja polskiej polityki zagranicznej w perspektywie realizmu strukturalnego*, Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, Wrocław 2016

Habilitantka podjęła się trudnego zadania wyjaśnienia/zbadania:

- metod i determinant, mających na celu zapewnienie skutecznej europeizacji i właściwą dystrybucję władzy w UE;
- problemu konsekwencji oraz odpowiedzialności politycznej w funkcjonalnym i dysfunkcjonalnym systemie europeizacji;
- poziomów władzy i oddziaływania wzajemnego w ramach europeizacji (sposób kształtowania się relacji pomiędzy Polską a UE i jej instytucjami).

Monografia ta ma generalnie charakter studium politologicznego, uzupełnionego o rozważania o charakterze europeistycznym. Temat rozprawy habilitacyjnej odpowiada w pełni treści opracowania. We Wstępie znalazły się właściwie sformułowane: założenia, hipoteza, cele i pytania badawcze. Zaprezentowany został też prawidłowy opis zawartości pracy i literatury przedmiotu.

Konstrukcja/struktura ww. pracy habilitacyjnej jak należy wnioskować wynika z zamierzenia Autorki opartego na rozdzieleniu trzech poziomów analizy:

- pierwszej dotyczącej poziomu ponadnarodowego i międzyrządowego z naciskiem na sferę europeizacyjnego oddziaływania politycznego, pozostającą poza zakresem rządów państw członkowskich (domena unijnych instytucji i organów);
- drugiej dotyczącej poziomu narodowego ujmowanego jako przestrzeń

europelizacji, w której kluczową rolę odgrywają rządy oraz instytucje/organy krajów członkowskich;

- trzeciej odnoszącej się do poziomu międzynarodowego rozumianego jako sfera wzajemnego oddziaływania systemu stosunków międzynarodowych, UE i Polski.

Ten zabieg metodologiczny uznać należy za uzasadniony, przede wszystkim ze względu na przejrzystość wywodu, konieczność oddzielenia sfery uniwersalnej i czysto teoretycznej od sfery empirycznej, praktycznej, związanej z funkcjonowaniem wewnętrznym Unii Europejskiej i kształtowaniem polskiej polityki zagranicznej (*modus operandi* UE versus *modus operandi* Polski).

2. Metodologia

Dla realizacji przyjętych przez siebie celów naukowych dr J. Dyduch (zupełnie słusznie) odwołuje się do państwo-centricznej perspektywy badawczej zaczerpniętej z neorealizmu (realizmu strukturalnego). W tym miejscu należy potwierdzić, że zestawienie konceptu europeizacji z neorealizmem w postaci eksperymentalnego modelu eksplanacyjnego jest przedsięwzięciem nowatorskim, co zasługuje na szczególne uznanie. Na kolejne potwierdzenie ze strony Oceniającego/Recenzenta zasługuje stwierdzenie Habilitantki o większej zdolności deskryptywnej, a nawet prognostycznej realizmu politycznego, w odniesieniu do polityki zagranicznej w dobie integracji europejskiej.

Recenzent także za zasadne uważa wykorzystanie w aktywności naukowej dr J. Dyduch założeń realizmu strukturalnego odnoszących się do przesłanek, zasad oraz mechanizmów zachowania się państw w systemie międzynarodowym, tym bardziej, że było to istotnym punktem odniesienia do wyjaśniania polityki zagranicznej Polski w systemie integracji europejskiej. Ważne teoriopoznawczo i metodologicznie jest tu także to, że zestawienie realizmu strukturalnego z europeizacją czyni obie propozycje komplementarne wobec siebie. Poza tym szczególnie ważne jest tu podjęcie przez Habilitantkę

zbadania wpływu struktury systemu UE na aktora (tu Polski) i zdolność aktora do jej współkształtowania.

Elastyczne poruszanie się pomiędzy perspektywą teoretyczną a empiryczną, a tym samym zestawianie nauki z praktyką sprawia, iż dr Joanna Dyduch zdecydowała się w swym dorobku naukowym na trafne i kreatywne stosowanie zróżnicowanych metod badawczych. Odwołuje się on m.in. do:

- analizy systemowej/makro-systemowej (tak bliskiej Oceniającemu);
- analizy decyzyjnej, zawierającej aspekt analityczny i prognostyczny;
- metody historycznej;
- metody behawioralnej;
- analizy instytucjonalno – prawnej;
- metody komparatywnej, a dokładnie - połączenia elementów

komparatywnej statyki z elementami analizy diachronicznej.

Z uwagi na tak dużą ilość zastosowanych metod Oceniający/Recenzent nie ma pewności czy wszystkie te metody zostały w treści szczególnie wyeksponowane i właściwie zastosowane - co byłoby uzasadnione dla podkreślenia ich naukowych walorów. Tak nieharmonijna ekspozycja metodologiczna musiała wpłynąć na nie zawsze satysfakcjonującą jakość weryfikacji/falsyfikacji hipotez oraz wyniki badawcze.

Z drugiej strony mamy do czynienia z metodologiczną stanowczością i precyzją formułowania wielu wątków badawczych, które podawane (prezentowane) są w sposób szczegółowy i uzasadniony. Dostateczne opanowanie dużej liczby ujęć i tematów z ich szczególnym analitycznym pogłębieniem i metodologicznym ujęciem stanowi wystarczający walor aktywności badawczej (metodologicznej) dr Joanny Dyduch.

Na podkreślenie zasługuje konsekwencja badawcza Habilitantki w procesie dociekań i weryfikacji postawionych założeń.

Powyższą pozytywną ocenę metodologiczną dorobku naukowego dr Joanny Dyduch (w ramach przyjętego tytułu osiągnięcia naukowego) uzupełniają inne elementy jej naukowego zaangażowania takie jak:

- konsekwencja Ocenianej w rozdzieleniu trzech poziomów analizy:
 - pierwszej dotyczącej stopniowych zmian i rozwoju zachodzących w UE;
 - drugiej dotyczącej zmieniających się rozwiązań formalnych przyjmowanych w ramach procesu europeizacji;
 - trzeciej odnoszącej się do krytyki dotychczasowych ujęć teoretycznych oraz użyteczności ich zastosowania do badania mechanizmów oddziaływania UE na system i jego otoczenie;
- dociekliwość prowadzonego wywodu oraz umiejętność oddzielenia sfery uniwersalnej - europejskiej i czysto teoretycznej od sfery empirycznej, praktycznej, związanej z polityką/politykami Unii Europejskiej;
- dyscyplina badawcza Autorki w procesie dociekań i wyciągania wniosków.

Pytania badawcze zaproponowane przez dr Joannę Dyduch w jej dziele głównym/dorobku naukowym w wystarczającym stopniu odpowiadają założonym celom i przedmiotowi badań naukowych, w ujęciu teoriopoznawczym i metodologicznym.

3. Źródła prowadzonych badań

Praca habilitacyjna dr Joanny Dyduch została opracowana z wykorzystaniem bogatej bibliografii, zawierającej głównie monografie i artykuły naukowe, głównie obcojęzyczne, co zasługuje na uwagę i uznanie. Jest to z pewnością efekt wielu krajowych i zagranicznych pobytów badawczych, w których uczestniczyła w ostatnich latach Habilitantka. Drugim źródłem, jak się wydaje ważnym dla Kandydatki były również dokumenty, raporty, ekspertyzy i analizy. Źródło to dla całości pracy, założenia badawczego i zastosowanej analizy

okazało się bardzo istotne, a szczególnie dla szczegółowego krytycznego spojrzenia na europeizację jako wielowymiarowego fenomenu operującego w takich wektorach procesów europeizacyjnych (w przypadku analizy polityki zagranicznej) jak: *downloading*, *uploading*, *cross-loading* oraz *ad extra*. Fenomen, który może ułatwiać, ale też utrudniać proces upodmiotawiania państwa w systemie UE.

4. Zawartość merytoryczna ocenianego głównego osiągnięcia naukowego

Głównym problemem badawczym dorobku naukowego/głównego osiągnięcia naukowego Habilitantki jest bez wątpienia próba wyjaśnienia relacji i zależności, a tym samym interakcji między systemem UE a systemem członkostwa w UE (Polską (członkostwem Polski w UE) jako systemem i jej podsystemem jakim jest polska polityka zagraniczna).

Z punktu widzenia oceny zawartości merytorycznej tzw. książki habilitacyjnej dr Joanny Dyduch postawione hipotezy badawcze prowadzą do wniosku, że Autorka konsekwentnie i logicznie przeprowadziła dowody mające na celu wykazanie, że:

- członkostwo Polski w Unii Europejskiej istotnie wpłynęło na jej politykę zagraniczną zarówno w sferze określania jej priorytetów oraz sposobów osiągania zamierzonych celów;
- Polska, będąc członkiem UE, pod wpływem UE (pozytywnym i negatywnym) zmieniła zajmowane w systemie UE miejsce¹, co rzutowało na sposób jej pozycjonowania się wobec innych uczestników tego systemu;
- uzyskanie członkostwa w UE i dalszy udział w procesach integracyjnych już w charakterze członka organizacji niosło nowe wyzwania, a jednocześnie zagrożenia efektywności polskiej polityki zagranicznej;
- Polska znacznie częściej była przedmiotem europeizacji aniżeli jej

¹ Autor recenzji celowo dokonał zmiany hipotez, gdyż kwestia zmiany pozycji Polski w systemie międzynarodowym (globalnym) nie jest najsilniejszą stroną tej pracy.

podmiotem;

Oceniający/Recenzent krytycznie podchodzi jednak do postawionych pytań, gdyż między nimi a treścią hipotez istnieje swoisty rozdźwięk. Trudno jest dociec, czy istotą pracy jest „europeizacja unijna” Polski czy też „europeizacyjna polonizacja” Unii Europejskiej? Jeżeli to drugie to należało to w hipotezach zupełnie inaczej sformułować/oddać.

Podsumowując należy uznać, iż Kandydatce udało się jednak merytorycznie zapanować nad złożoną materią zarówno formalno-prawnych jak i instytucjonalnych aspektów badanego problemu. Aktywność badawcza dr Joanny Dyduch, obejmuje szerokie spectrum problemów, zagadnień i kwestii szczegółowych, związanych z ważnymi dla Oceniającego zagadnieniami: - dotkliwym problemem efektywności polskiej polityki zagranicznej; - wciąż niedookreśloną definicją polskiego interesu narodowego i wynikających z niego celów polityki zagranicznej; - niestabilnością/labilnością i reakcyjnym charakterem podejmowanych działań międzynarodowych; - miejscem Polski w systemie UE, nie zawsze zgodnym z własnymi preferencjami i ambicjami.

Habilitantka posiadała umiejętność dostrzegania, doboru i precyzowania problemów oraz zagadnień badawczych i udanego określania granic pól badawczych. Publikacja ta ma dobrze zaplanowaną konstrukcję wywodów, sprzyjającą prawidłowemu formułowaniu ustaleń, ocen i wniosków końcowych. Widoczną jej zaletą jest czytelny tok rozumowania, analityczne i krytyczne podejście do badanych problemów oraz trafność ocen i obiektywizm w procesie wnioskowania, co sprawiło, że cechują ją znaczące wartości poznawcze. W sumie dostarcza ona obszernego zasobu wiedzy wzbogacającego dotychczasowe ustalenia na gruncie europeistyki. Zawiera nie tylko zebraną i w znacznym stopniu utrwaloną już wiedzę, ale także kreatywne komentarze i opinie oraz oryginalne, nowe spojrzenie naukowe.

CZEŚĆ IV.

Dodatkowe uwagi do oceny całego dorobku i głównego osiągnięcia naukowego

1. Dodatkowe uwagi do oceny całego dorobku naukowego

Tak skonstruowany metodologicznie i merytorycznie dorobek naukowy Habilitantki niesie za sobą określone naukowe korzyści, na które należy zwrócić szczególną uwagę:

1. Zastosowana w pracach/publikacjach metodologia jest precyzyjnie i konsekwentnie zastosowana.
2. Przekazane do oceny publikacje, którymi dysponuje Oceniający/Recenzent prowadzą do wniosku, iż Autorka generalnie (choć nie zawsze) stosuje się w nich do reguł badań naukowych. Nie brakuje w nich jasno sformułowanych założeń badawczych i hipotez co prowadzi do przekonania, że celem ich przygotowania była analiza naukowa, a nie tylko klasyczna deskrypcja co zdarza się w wielu „osiągnięciach” innych habilitantów. Nie ma w nich na szczęście ani przyczynkarstwa, ani ujęcia encyklopedycznego, ani słownikowego i „podręcznikowego” (proszę wybaczyć ten neologizm).
3. Jej wywód naukowy jest klarowny i strukturalnie precyzyjny.
4. W dorobku piśmienniczym Habilitantki obfitują prace z pogłębionymi i satysfakcjonującymi badawczo wnioskami i podsumowaniami.

2. Dodatkowe uwagi do oceny głównego osiągnięcia naukowego

Tak skonstruowane metodologicznie i merytorycznie osiągnięcie naukowe w postaci publikacji *Europeizacja polskiej polityki zagranicznej w perspektywie realizmu strukturalnego*, Wrocław: Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego 2016 niesie za sobą określone naukowe korzyści, ale też problemy i wątpliwości, na które należy zwrócić szczególną uwagę:

1. Jej wywód naukowy jest klarowny i strukturalnie precyzyjny. Prawidłowo wyjaśniane są podstawowe pojęcia i kategorie naukowe.
2. Autorka ma spore doświadczenie naukowe w badaniu polskiej polityki europejskiej, szczególnie w ujęciu aktywności doradczej czy eksperckiej w polskich instytucjach/organach kształtowania polityki zagranicznej.
3. Za mało tu analizy przestrzeni pozarządowej i nieformalnej w odniesieniu do polityki/praktyki europeizacyjnej UE jak i jej percepcji zwrotnej w Polsce.
4. Wbrew temu co pisze Autorka w swym Autoreferacie praca nie dotyczy li tylko charakterystyki i oceny wpływu UE i członkostwa Polski w UE na polską politykę zagraniczną, realizowaną zarówno w formule bilateralnej jak i multilateralnej... Praca głównie dotyczy wpływu i prób wtórnego wpływu Polski/polskiej polityki zagranicznej (zeuropeizowanej) na system integracji europejskiej/system międzynarodowy. Tym samym brak w pracy równowagi analitycznej między jedną a drugą sferą europeizacji (brak równowagi między analizą wpływu struktury systemu UE na aktora (tu Polski) i analizą zdolności tego aktora do jej współkształtowania (wpływ struktury systemu członkostwa w UE na wnętrze i otoczenie systemu).
6. Za słabo rozwinięty został w pracy wątek badawczy dotyczący braku równorzędnego statusu Polski wobec innych krajów członkowskich po akcesji do UE.
7. Szkoda, że przekonanie Autorki o tym, że liberalno-funkcjonalne założenie o primacie preferencji kooperatywnych w systemie międzynarodowym nie wytrzymało empirycznego testu falsyfikacji – nie zostało szerzej rozwinięte.

W tym miejscu warto też podkreślić, iż recenzowane główne osiągnięcie naukowe nie odpowiada na wszystkie interesujące pytania, np. takie jak:

1. Przy pomocy jakich instrumentów/narzędzi, form i metod należy prowadzić dziś europeizację (polityki zagranicznej), aby nie uprzedmiotawiała ona kraju członkowskiego?

2. Co to jest dziś to europejskie dobro wspólne i europejski wspólny interes w kontekście procesu europeizacji polityki zagranicznej kraju członkowskiego?
3. W jaki sposób bezalternatywność integracji zachodnioeuropejskiej w koncepcji polskiej polityki zagranicznej wpływała na dynamikę procesów europeizacyjnych, w tym charakter i intensywność określonych mechanizmów i instrumentów europeizacji w okresie już po uzyskaniu członkostwa?
4. Co to znaczy (jak należy badawczo mierzyć) silny wpływ członkostwa w UE na polską politykę zagraniczną?
5. Jak należy interpretować problem dyskontynuacji polskiej polityki zagranicznej i w gruncie rzeczy brak jej długofalowej wizji?
6. Co to znaczy być biorcą i/lub kreatorem polityki na poziomie unijnym?
7. Dlaczego w zakresie polskiej polityki zagranicznej doszło do błędnego zdefiniowania motywów i intencji działania innych aktorów, zarówno w systemie europejskim, jak i w jego otoczeniu?

Konkluzje:

Oceniając dorobek naukowy dr Joanny Dyduch należy zwrócić raz jeszcze uwagę na następujące ważne elementy oceny:

- dorobek publikacyjny i organizacyjny Habilitantki jest okazały, zarówno pod względem ilościowym jak i jakościowym;
- Autorka w swych pracach, a szczególnie w głównym osiągnięciu naukowym podejmuje ważne zagadnienia z punktu widzenia zarówno teorii, jak i ich przydatności dla rozwiązań praktycznych w ramach polityki europeizacyjnej UE i zwrotnie państwa członkowskiego (Polski);
- śledząc dorobek naukowy Kandydatki w ujęciu chronologicznym, zauważyć można jej systematyczny i intensywny rozwój intelektualny.

To nie wszystko. Mając na względzie wyrażoną powyżej pozytywną ocenę aktywności naukowej Habilitantki, w tym wyjątkowo wysoką wartość habilitacyjnego dorobku naukowego oraz doświadczenie w pracy naukowej

oraz dydaktycznej i organizacyjnej należy stwierdzić, iż dr Joanna Dyduch jest w pełni przygotowana do samodzielnej pracy naukowej. Poczynione wyżej uwagi dotyczące natury strukturalno-metodologicznej - odnoszące się do warsztatu naukowego i sposobu naukowej narracji, a także metod analizowania materiału badawczego potwierdzają ogólną pozytywną opinię o recenzowanym dorobku/głównym osiągnięciu naukowym i ich Autorce.

Warto w tym miejscu podkreślić, iż osiągnięcie naukowe oddane do recenzji przygotowane przez dr J. Dyduch odpowiada na aktualne zapotrzebowanie świata nauki, polityki, a tym samym i opinii publicznej, na pogłębioną wiedzę dotyczącą problematyki integracji Polski z UE, szczególnie teraz, gdy w przestrzeni publicznej pojawia się ryzyko Polesitu.

Wszystkie przytoczone wyżej argumenty stanowią podstawę dla przekonania Oceniającego/Recenzenta o wystąpieniu z wnioskiem o dopuszczenie dr Joanny Dyduch do dalszych etapów przewodu habilitacyjnego, opartych na obowiązującym w Polsce prawie o stopniach naukowych i tytule naukowym.

Poznań 18.12.2017 r.

A handwritten signature in blue ink, consisting of a large, sweeping loop followed by the word "redaktor" written in a cursive script.